

**Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut**

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Omaishoidon tuen myöntämisperusteet 1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveyslautakunta 9.6.2015

Vanhusneuvosto 4.5.2015

Vammaisneuvosto 20.5.2015

LUONNOS 28.4.2015

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut **1 Omaishoidon tuen tarkoitus ja sisältö**

Omaishoidon tukea koskevan lain (937/2005) tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon tuen toteutumista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja tukea omaishoitajan työtä.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja hoitotehtävää tukevista palveluista. Palvelut hoidettavalle määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Tuki hoitajalle määritellään omaishoitotosopimuksessa.

1.1 Omaishoidon tuen hakeminen

Omaishoidon tukea haetaan kirjallisesti omaishoidon tuen hakemuksella *tai suullisesti palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Hakemus palautetaan Vantaan kaupungin asiakasohjausyksikköön. Tarvittaessa hakijaa pyydetään toimittamaan lääkärinlausunto, josta ilmenee hoidettavan terveydentila ja avuntarve.*

~~Hakemuksen liitteeksi tarvitaan lääkärintodistus tai muu asiantuntijan lausunto, josta käy ilmi hoidettavan sairaudet ja toimintakyky. Haettaessa omaishoidon tukea ensimmäisen kerran, hakijan on toimitettava lääkärin C-lausunto. Lisäksi omaishoitaja täyttää erillisen lomakkeen soveltuvuudesta omaishoitajaksi.~~

~~Omaishoidon tuen hakemuksen saavuttua hakijaa pyydetään kirjallisesti toimittamaan hakemuksen liitteet tiettyyn päivämäärään mennessä. Mikäli hakija ei toimita pyydettyjä selvityksiä kahden kuukauden kuluessa, niin hakemus hylätään puuttuvan selvityksen perusteella.~~

Tarvittaessa voidaan pyytää hoitajan terveydentilasta lääkärinlausunto, joka sisältää kannanoton hoitajan toimintakyvystä. Omaishoitajan tulee olla pääsääntöisesti 18-vuotias. Jos kuitenkin omaishoitajaksi hyväksytään alle 18-vuotias henkilö, tulee erityisesti kiinnittää huomiota hoitajan sopivuuteen, työtuntien määrään, sopimuksen tekoon, vastuukysymyksiin sekä siihen, ettei

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

oppivelvollisuuden suorittaminen vaarannu. Sotilasvammalain piiriin kuuluvan hakijan, jonka haitta-aste on vähintään 20 %, tulee toimittaa hakemuksen liitteeksi Valtiokonttorin päätös.

1.2 Omaishoidon tuen myöntämisedellytykset

Omaishoidon tuesta annetun lain 3 §:n mukaan kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

1. henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai huolenpitoa
2. hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palvelujen avulla
3. hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia
4. omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävä
5. hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva
6. tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista

Hoitoa tarvitsevan henkilön kotikunta tulee olla Vantaa. Jos hoidettavan kotikunta vaihtuu, on hakemus omaishoidon tuesta laitettava vireille uudessa kotikunnassa.

Omaishoito tapahtuu hoidettavan kotona. Hoitajan kotona järjestettyyn hoitoon sovelletaan perhehoitajalain (~~312/1992~~) (236/2015) säännöksiä.

Omaishoidon tukea ei myönnetä sosiaali- ja terveydenhuollon hoitokoteihin tai kunnan palvelutaloasuntoihin. Yksityisiin palvelutaloihin omaishoidon tukea voidaan myöntää, jos omaishoidon tuen kriteerit muuten täyttyvät.

Omaishoidon tuki on kunnalle lakisääteistä toimintaa jota järjestetään tähän tarkoitukseen varattujen määrärahojen puitteissa. Mikäli määrärahat loppuvat omaishoidon tuen osalta, tekee sosiaali- ja terveyslautakunta päätöksen menettelytavoista ja antaa toimintaohjeet. Päätöksen voimaantulon jälkeen palvelujen myöntämisessä noudatetaan lautakunnan antamia ohjeita.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Omaishoidon tuen avulla korvataan muiden avopalvelujen ja ympärivuorokautisen hoidon tarvetta. Pelkästään asioiden hoito tai kodinhoito ei ole riittävä peruste omaishoidon tuen myöntämiselle.

1.3 Päätös omaishoidon tuesta

Päätös omaishoidon tuesta tehdään hoidettavalle. Päätöksen tekee sosiaali- ja terveydenhuollon viranhaltijoiden päätösvaltaa koskevassa ohjeessa määritelty viranhaltija. Asiakkaan suostumuksella Hakemus voidaan tarvittaessa käsitellä työryhmässä.

Omaishoidon tuki myönnetään hakemuskuukautta seuraavan kuukauden alusta, edellyttäen, että hoitosuhde alkaa *ja kestää hakemuskuukautena vähintään 7 vuorokautta*. Päätös tehdään toistaiseksi. Erityisestä syystä päätös voi olla määräaikainen.

Omaishoitajalla on ilmoitusvelvollisuus hoidossa tapahtuvista muutoksista. Myös hoidon olosuhteissa tapahtuvista muutoksista kuten muutosta toiselle paikkakunnalle, tulee ilmoittaa asiakasohjausyksikköön.

Omaishoitaja saa ohjausta omaishoidon toteutukseen liittyvissä kysymyksissä asiakasohjausyksikön palveluohjaajalta. Omaishoidon tilannetta seurataan asiakasohjausyksikön tai jonkun muun sosiaali- ja terveydenhuollon yksikön toimesta. Tarvittaessa tilanne tarkistetaan omaishoitoperheen pyynnöstä tai tilanteen muuttuessa.

~~Tavoitteena on tarkistaa hoitotilanne vuosittain, omaishoitotilanteen muuttuessa olennaisesti sekä hoidettavan tai omaishoitajan pyynnöstä. Vuosittainen seurantakäynti toteutetaan omaishoidon tuen tai jonkun muun sosiaali- ja terveydenhuollon yksikön taholta.~~

Jos hoidettavan hoito- ja palvelusuunnitelmaa muutetaan niin, että palkkio muuttuu, siitä tehdään uusi päätös.

Hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan kaikille asiakkaille, joilla on sopimus omaishoidon tuesta.

2 Palvelutarpeen arviointi

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Omaishoidon tuen myöntämisestä päättäminen perustuu aina hoidettavan ja hoitajan monipuoliseen toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin. Henkilön hoidon tarve sekä muiden välttämättömien palveluiden tarve ja määrä arvioidaan yleensä aina kotikäynnillä. *Arvioinnin tueksi voidaan pyytää erikseen* Arvioinnin tukena käytetään lääkärintodistusta ja / tai eri asiantuntijoiden lausuntoja.

Hoidon ja huolenpidon tarve selvitetään kaikissa tapauksissa yksilöllisesti. Perustellusta syystä voidaan omaishoidon tuen hakemus käsitellä myös asiakirjojen perusteella ilman kotikäyntiä.

Palvelutarpeen arviointi tehdään tarvittaessa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilökunnan yhteistyönä. Arvioinnin tavoitteena on omaishoitoperheen kokonaistilanteen huomioon ottaminen ja tarvittavien palvelujen yhteensovittaminen.

Hoidettavan hoidon tarpeen määrittämisessä käytetään apuna toimintakykymittareita ~~mm.~~ *RAVA*, MMSE, *RaiScreen*, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden alle 16-vuotiaiden hoitoisuusarviointi. ~~Hoitajan~~ työn kuormittavuuden arvioinnissa voidaan käyttää tukena ~~COPE~~ mittaria.

Aikuisen omaishoidon tuen hakijan toimintakyvyn arvioinnissa otetaan huomioon hoidon sitovuus, asiakkaan selviytyminen henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa, esim. liikkumisessa, ~~WC-itsenäisyydessä~~, pukeutumisessa, syömisessä, peseytymisessä, lääkityksestä huolehtimisessa ja yöllisen hoidon tarpeessa.

Lapsen (alle 16-v.) osalta tuen tarvetta arvioitaessa yhtenä arviointikriteerinä on, että lapsella on sairaudesta tai vammasta aiheutuva erityisen hoidon tarve ikäkehitystasoon nähden. Lapsen hoidon ja avun tarvetta verrataan saman ikäisen lapsen hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarpeisiin.

2.1 Hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidon tuesta laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma. Hoito- ja palvelusuunnitelma sisältää tiedot omaishoidon tukea koskevan lain mukaisista hoidettavan ja hoitajan oikeuksista koskevista säännöksistä ja niiden soveltamisesta.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Hoito- ja palvelusuunnitelmaan kirjataan:

- omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö sekä hoidon sitovuus
- muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
- miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien ja muun poissaolon aikana
- omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
- hoitopalkkion määrä
- hoitajalle järjestettävien alle vuorokauden virkistysvapaiden toteutuminen

2.2 Omaishoitosopimus

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on hoito- ja palvelusuunnitelma.

Omaishoitosopimuksessa sovitaan:

- hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta
- hoitajalle järjestettävistä vapaapäivistä
- määräaikaisen sopimuksen kestosta
- hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä
- sopimuksen irtisanomisesta
- muista hoitoa koskevista seikoista

3 Omaishoidon tuen hoitopalkkio

Omaishoidon tukea koskevan lain mukaan palkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Vantaa maksaa omaishoidon tukea kolmessa eri hoitoryhmässä. Palkkioiden määrä hoitoryhmissä yksi ja kaksi perustuu lakiin omaishoidon tuesta. Lakisääteistä tasoa korkeampi hoitoryhmä kolme on tarkoitettu ympärivuorokautista / sairaalatasoista hoitoa korvaaviin, pääsääntöisesti määräaikaisiin erityistilanteisiin.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Hoidettavat sijoittuvat hoitoryhmiin samojen asiakkuuskriteerien perusteella, mitä on käytössä kotihoidossa, palveluasumisessa sekä ympärivuorokautisessa hoidossa. Jos asiakas saa muita palveluja enemmän kuin 40 h viikossa tai hän on osan vuorokaudesta muualla kuin kotona niin, että hoidon sitovuus oleellisesti vähenee, hoitopalkkio maksetaan sen ryhmän mukaan, joka vastaa hoidon sitovuutta ja vaativuutta. Muita palveluja voivat olla esim. kotihoito tai henkilökohtainen avustaja. Hoidettava voi olla päivisin esim. säännöllisessä suojatyössä, työtoiminnassa, päivähoidossa, koulussa, päiväsairaalassa tms.

Jos omaishoitaja on hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana lyhytaikaisesti estynyt tekemään omaa tai toisen työtä ja hoidettava kuuluu hoitoryhmään kaksi tai kolme, hoitajalla ei ole oikeutta omaishoidon tukeen mikäli hänellä on:

1. vähäistä suurempia työtuloja
2. oikeus sairausvakuutuslain (1224/2004) 10 luvun mukaiseen erityishoitorahaan
3. oikeus vuorotteluvapaalain (1305/2002) 13 §:n mukaiseen vuorottelukorvaukseen

Erityishoitorahan tai vuorottelukorvauksen hakeminen ovat ensisijaisia omaishoidon tukeen nähden.

~~Hoidettavien sijoittumisessa hoitoryhmiin käytetään tukena seuraavia kriteereitä:~~
Päätöksenteko perustuu seuraaviin kriteereihin:

Hoitoryhmä 1

Vähimmäishoitopalkkio (**384.67 € kuukaudessa vuonna 2015**)

Lähes jatkuva hoidon tarve

Hoidettava tarvitsee jatkuvaa päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa. Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.

Hoidettava voi olla osan päivästä yksin, mutta ei voi pääsääntöisesti asua yksin. Hoitaja voi olla työssä tai osa-aikatyössä. Hoidettava voi viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta muissa sosiaali- tai terveystoimissa tai saada kuntoutusta tai opetusta.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Omaishoidon tuki on vaihtoehto esim. säännölliselle, päivittäiselle kotihoidolle tai palvelutaloasumiselle. Hoidettavalla lapsella on lääkärin diagnoosiin ja hoitoisuusarviointiin perustuen vähintään keskivaikea häiriö verrattuna terveen lapsen toimintakykyyn.

1. ~~RAVA vähintään 2.5-~~
2. ~~MMSE alle 20/30 tai muistisairaudesta aiheutuvat vaikeat käytöshäiriöt~~
3. lapsen hoitoisuus vähintään 20/45 (keskivaikea häiriö)

Rai ja MMSE -arvioinnin kriteerit:

- *ADLH >1 tai IADL >5*
- *CPS ≥ 2 ja MMSE $\leq 24/30$ optimaalisesta hoidosta huolimatta*
- *DRS > 6 ja GDS > 15/30. Psykkisten ja sosiaalisten ongelmien optimaalisesta hoidosta huolimatta.*

Lapsen hoitoisuus vähintään 20/45 (keskivaikea häiriö)

Hoitoryhmä 2

Korotettu hoitopalkkio (769,33 € kuukaudessa 1.1.2015 alkaen)

Jatkuva ympärivuorokautisen hoidon/**hoivan** tarve

Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa jatkuvasti kaikkina vuorokauden aikoina. Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti. Hoito- ja valvontatehtäviä on myös öisin. Hoitaja ei voi käydä työssä.

Omaishoidon tuki on vaihtoehto ympärivuorokautiselle hoidolle / hoitolaitoksessa tapahtuvalle hoidolle.

Hoidollisesti raskas siirtymävaihe, jolloin hoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtään tai päätoimista opiskelua.

Hoidettavan kotona tapahtuva saattohoito, joka perustuu lääkärin päätökseen.

Hoidettavalla lapsella on lääkärin diagnoosiin ja hoitoisuusarviointiin perustuen vaikea häiriö verrattuna terveen lapsen toimintakykyyn.

1. ~~RAVA vähintään 2.9~~
2. ~~MMSE alle 18/30~~
3. lapsen hoitoisuus vähintään 31/45 (vaikea häiriö)

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Rai ja MMSE –arvioinnin kriteerit:

- *CPS ≥ 3 ja IADL > 10*
- *MMSE ≤ 17 optimaalisesta hoidosta huolimatta*
- *MAPLe 4 tai 5*
- *ADLH ≥ 3 ja IADL ≥ 15 tai vaikeat hoitoon reagoimattomat psyykkiset, sosiaaliset tai turvallisuuteen liittyvät ongelmat, kuten jatkuva harhaisuus hoidosta huolimatta, täysi aloitekyvyttömyys tai oman hoidon laiminlyönti.*

Lapsen hoitoisuus vähintään 31/45 (vaikea haitta)

Hoitoryhmä 3

Erityispalkkio (1335,19 € kuukaudessa 1.1.2015 alkaen)

Ei lakisääteinen

Raskasta, ympärivuorokautista hoivaa tai sairaalatasoista hoitoa korvaava kotona tapahtuva hoito. Erityistilanteet, joissa esimerkiksi omaiset tai läheiset ottavat pitkäaikaishoidossa olevan hoidettavan kotihoitoon ja hoitaja jää hoidon toteuttamisen vuoksi pois ansiotyöstä, eikä saa muuta korvausta ansiotulon menetyksestä. Tässä hoitoryhmässä päätökset ovat pääsääntöisesti määräaikaaisia. Palkkion myöntäminen edellyttää *moniammatillisen* työryhmän käsittelyä.

1. ~~RAVA vähintään 3.5~~
2. ~~MMSE alle 10~~
3. lapsen hoitoisuus vähintään 31/45

Rai ja MMSE –arvioinnin kriteerit:

- *CPS=5-6 ja ADLH ≥ 4*

Lapsen hoitoisuus vähintään 31/45

Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työeläkeindeksin mukaan (työntekijän eläkelaki 395/2006 § 96).

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos:

- hoidon sitovuus sekä hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä tai
- siihen on hoitajan esittämä erityinen syy.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Kansaneläkelaitoksen maksaman äitiys- tai vanhempainrahakauden ajalle ei myönnetä omaishoidon tukea. Omaishoidon tuen ulkopuolelle jäävät myös kunnallista kotihoidon tukea saavat lapset.

3.1 Omaishoidon palkkion maksaminen

Tuki maksetaan hoitajalle kuukausittain kuukauden viimeisenä päivänä jälkikäteen. Esimerkiksi lokakuun palkkio on maksussa marraskuun viimeisenä päivänä. Tuki on veronalaista tuloa.

Useampi henkilö voi osallistua hoidettavan hoitoon. Koko tuki maksetaan hoidosta vastaavalle henkilölle.

3.2 Hoitopalkkion maksamisen keskeytys ja alentaminen

~~Jos omaishoito hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä keskeytyy tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua.~~
Omaishoitajalla on velvollisuus ilmoittaa hoidossa tapahtuvista keskeytyksistä asiakasohjausyksikköön.

Jos omaishoito keskeytyy tilapäisesti yhtäjaksoisesti yli 7 vrk ajaksi hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä, keskeytyy myös hoitopalkkion maksaminen. Hoitopalkkio maksetaan kuukauden aikana toteutuneista hoitopäivistä.

Hoitajasta johtuvasta syystä palkkion maksaminen keskeytyy välittömästi.

Jos hoito- ja palvelusuunnitelmassa on sovittu hoidettavan ympärivuorokautisesta hoidosta muualla kuin kotona osana hoidon kokonaisuutta, omaishoidon tukea alennetaan seuraavasti:

Hoidon jaksotus

Palkkion alennus

3 viikkoa kotona, 1 viikko muualla	25 %
2 viikkoa kotona, 2 viikkoa muualla	50 %

Hoidettavalle tai hoitajalle myönnetty kuntoutus ei vaikuta hoitopalkkion maksamiseen.

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Omaishoitoperheen pitkäaikaisesta oleskelusta ulkomailla tulee ilmoittaa omaishoidon tuen vastuuhenkilölle. Pitkäaikaisella oleskelulla muualla kuin kotimaassa voi olla vaikutuksia palkkion maksuun. Tilanne arvioidaan aina yksilöllisesti.

3.3 Omaishoitosopimuksen **keskeytyminen ja päättyminen**

Sopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten johdosta tai mikäli siihen muutoin on aihetta. Hoitajalla on velvollisuus tiedottaa hoidettavan toimintakyvyssä ja hoidossa tapahtuvista muutoksista asiakasohjausyksikköön. *Aiheetta maksettu palkkio peritään takaisin. Omaishoidon tuen päättyessä asiasta tehdään aina päätös, joka annetaan tiedoksi myös hoitajalle. Määräaikainen sopimus päättyy ilman erillistä päätöstä asiassa.*

Sopimus päättyy ilman irtisanomista sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi tai hänet siirretään pitkäaikaiseen hoitoon. ~~Tästä tehdään hoidettavalle päätös, joka annetaan tiedoksi myös hoitajalle.~~

Omaishoitosopimus voidaan puolin tai toisin irtisanoa päättymään. Hoitajan irtisanomisaika on yksi kuukausi ja kaupungin irtisanomisaika on kaksi kuukautta irtisanomista seuraavasta kuukaudesta. Hoitajan irtisanoessa sopimuksen voidaan hänen pyynnöstään noudattaa lyhyempääkin aikaa, mikäli se hoidon kannalta on tarkoituksenmukaista.

Sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi, jos hoidon jatkuessa voidaan katsoa, että hoidettavan tai hoitajan terveys ja/tai turvallisuus vaarantuu, mikäli sopimusta jatketaan. Tällöin omaishoidontuen palkkion maksaminen päättyy välittömästi. Hoitajaa ja hoidettavaa kuullaan ennen sopimuksen purkamista.

~~Sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi, jos hoidettavan terveys ja / tai turvallisuus vaarantuisi, mikäli sopimusta jatketaan. Puutteen korjaamiselle voidaan antaa määräaika. Mikäli tiedetään, että puute ei ole korjattavissa, voidaan sopimus purkaa välittömästi kuulemisen jälkeen. Sopimuksen purkamisesta tehdään päätös hoitajalle.~~

~~Asiakkaalle tehdään päätös omaishoidon tuen päättymisestä. Sopimus voi olla myös määräaikainen, jolloin se päättyy määräajan kuluttua umpeen ilman erillistä päätöstä. Epäilyihin hoidon laiminlyönnistä puututaan välittömästi.~~

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

**Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut**

4 Hoitajaa koskevat ohjeet ja hoitajan tukeminen

Hoitajaksi soveltuu henkilö, jonka hoidettava on hoitajakseen hyväksynyt ja joka oman ikänsä, toimintakykynsä ja elämäntilanteensa puolesta soveltuu tähän tehtävään. Hoitaja voi olla omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö.

Omaishoitajan tulee olla elämäntilanteensa, terveytensä ja toimintakykynsä puolesta soveltuva omaishoitajaksi. Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos hoitajalla on muistisairaus, mielenterveyden ongelmia, päihteiden väärinkäyttöä tai hoitajan toimintakyky ja muu terveydellinen tila selvästi rajoittaa häntä toimimasta omaishoitajana, vaikka rinnalle voitaisiin järjestää riittävä määrä hoidettavalle tulevia palveluja ja tukea. Omaishoitajan soveltuvuus tehtävään arvioidaan.

Omaishoidon tuki koostuu hoitopalkkiosta, hoidettavalle myönnettävistä palveluista ja hoitajalle suunnatusta erilaisesta tuesta. Asiakkaan ja omaishoitajan vastuhenkilö on asiakasohjausyksikön palveluohjaaja, johon omaishoitoperhe voi olla yhteydessä omaishoitoon liittyvissä asioissa. ~~kotihoidon ohjaaja / kotipalveluohjaaja.~~ Palveluohjaaja kutsuu omaishoitajan vähintään joka toinen vuosi hyvinvointi- ja terveystarkastustapaamiseen. Kutsu ei koske työterveyshuollon piirissä olevia omaishoitajia.

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhteessa Vantaan kaupunkiin, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Hoitajan eläketurva määräytyy kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukaisesti.

4.1 Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisissa eläkelaisissa (549/2003). Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehnyt kunta ottaa tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n mukaisen vakuutuksen hoitajalle. Hoitotilanteesta tapahtuneesta tapaturmasta tulee ilmoittaa asiakasohjausyksikköön.

4.2 Vapaan järjestäminen

Omaishoidon tuen
myöntämisperusteet
1.8.2015 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vanhus- ja vammaispalvelut

Lakisääteinen vapaapäiväoikeus on ryhmän kaksi ja kolme hoitoryhmiin kuuluvilla asiakkaila. Ryhmässä yksi vapaapäiväoikeus on mahdollista vain erityisen perustelluista syistä (**ympäri vuorokautisen hoivan kriteerit täyttyvät**). joista sovitaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin (**hoito ei ole keskeytynyt yli 7 vuorokauden ajaksi**) sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.

Omaishoidon tuen vapaapäiviä järjestetään päivätoiminnassa, lyhytaikaisessa hoidossa, perhehoidossa, sijaishoitajan toimeksiantosopimuksella hoidettavan kotona sekä palvelusetelillä tehostettuun asumispalveluun tai kotiin ostettavaan palveluun.

Hoitajan jaksamisen tukemiseksi vapaapäivät suositellaan pidettäväksi kuukausittain. Omaishoitaja voi kuitenkin säästää vapaapäiviä ja pitää vapaata pidemmän jakson kerralla. Vapaapäivät tulee käyttää viimeistään kuuden kuukauden kuluttua niiden syntymisestä. Lakisääteisiä vapaapäiviä ei voi käyttää tulevilta kuukausilta tai kuluvalta kuukaudelta etukäteen.

5 Asiakasmaksut

Omaishoidon tuen lisäksi myönnettävistä sosiaali- ja terveyspalveluista peritään maksut. Palvelusta perittävä maksu voidaan alentaa tai poistaa asiakasmaksulain 11§:n nojalla.

Vantaalla omaishoitajan lakisääteisen vapaapäivän ajaksi järjestetyistä sosiaalipalveluista ei peritä maksua (sosiaali- ja terveyslautakunta 11.12.2002 § 21 alkaen 1.1.2003). Muista omaishoidettavalle järjestettävistä vapaista asiakas maksaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin perustuvan maksun.